

1.2 Popis významu dovednostních úrovní při práci s testovými výsledky

Dovednostní úrovně (proficiency levels) jsou důležitým nástrojem při prezentování výsledků žákovského testu počítačové a informační gramotnosti. Připomeňme, že výsledky žáků jednotlivých zemí jsou prezentovány pomocí hodnoty na škále počítačové a informační gramotnosti. Tato celková škála byla vytvořena nejen na základě obsahu jednotlivých položek testu, ale také na základě obtížnosti těchto položek. Každá testová položka má na škále své místo a je tak možné jednotlivé položky seřadit od nejjednodušších až po ty nejobtížnější. S každou položkou je dále svázán soubor znalostí a dovedností, kterými by měl disponovat žák, který ji správně vyřeší/zodpoví. Na základě kombinace těchto charakteristik (testových položek spolu s výsledky žáků v testu) byly definovány čtyři dovednostní úrovně, z nichž každá má na škále počítačové a informační gramotnosti rozsah 85 bodů:

Méně než 407 bodů: pod dovednostní úrovní 1 Žáci, kteří získali v testu méně než 407 bodů, prokazují natolik nízkou úroveň počítačové a informační gramotnosti, že nemohla být testem změřena.

407 – 491 bodů: dovednostní úroveň 1 Žáci dosahující úrovně 1 prokazují znalost práce s počítačem jako s nástrojem a jsou si vědomi důsledků, má-li k počítači přístup více uživatelů. Používají běžné softwarové příkazy k vykonání základních komunikačních činností a přidávají jednoduchý obsah k informačním produktům. Jsou obeznámeni se zvyklostmi základního rozvržení elektronických dokumentů.

492 – 576 bodů: dovednostní úroveň 2 Žáci dosahující úrovně 2 používají počítače k velmi jednoduchým a explicitně formulovaným vyhledávacím nebo organizačním činnostem. Dokážou najít jednoduchou explicitní informaci v poskytnutém elektronickém zdroji. Tito žáci používají počítače k jednoduchému upravování a doplňování existujících informačních produktů podle konkrétních pokynů. Vytvářejí jednoduché informační produkty, v nichž dokážou zachovávat konzistentní úpravu a vhodné grafické rozvržení. Žáci pracující na úrovni 2 mají povědomí o mechanismech ochrany osobních informací a o důsledcích veřejného přístupu k nim.

577 – 661 bodů: dovednostní úroveň 3 Žáci dosahující úrovně 3 jsou schopni samostatně používat počítače k vyhledávání a zpracovávání informací. Umí vybrat nejvhodnější informační zdroj pro daný účel, vyhledat v poskytnutých elektronických zdrojích informace potřebné k zodpovězení konkrétních otázek a podle instrukcí používat obvyklé softwarové příkazy k editování, přidávání obsahu a formátování informačních produktů. Tito žáci vědí, že důvěryhodnost informací z internetu může být ovlivněna identitou, odborností a motivy tvůrců těchto informací.

Více než 661 bodů: dovednostní úroveň 4 Žáci dosahující úrovně 4 jsou schopni vybrat nejvhodnější informace pro konkrétní účel. Hodnotí užitečnost informací vzhledem k danému účelu a spolehlivost informací na základě jejich obsahu a pravděpodobného zdroje původu. Žáci na této úrovni jsou schopni vytvořit informační produkty způsobem, který zohledňuje cílovou skupinu a účel sdělení. Také využívají možnosti počítačových programů ke zpracování a prezentování informací v souladu s běžnými prezentačními zvyklostmi a k přizpůsobení těchto informací potřebám daného publika. Tito žáci dále prokazují povědomí o rizicích spojených s používáním informací soukromé povahy v prostředí internetu.

Každá z těchto dovednostních úrovní tedy reflektuje úroveň pokročilosti, s jakou žáci používají počítače, získávají a zpracovávají informace a komunikují s ostatními. Jak je zřejmé z výše uvedeného popisu, struktura dovednostních úrovní je hierarchická, a tudíž se předpokládá, že žák dosahující určité dovednostní úrovně ovládá rovněž činnosti spojené s úrovněmi nižšími.